

MINISTARSTVO FINANCIJA

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI
ZAKONA O FINANCIJSKOM INSPEKTORATU REPUBLIKE HRVATSKE
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, ožujak 2011.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O FINANCIJSKOM INSPEKTORATU REPUBLIKE HRVATSKE S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona, sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROIŠTEĆI

Zakon o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske stupio je na snagu 29. srpnja 2008. godine.

Izmjene i dopuna ovog Zakona predlažu se radi usklađivanja odredaba o pravnoj zaštiti u slučaju izricanja nadzorne mjere kojom se stranci nalaže otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju s odredbama novog Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ br. 47/09). Istovremeno se, radi preciznijeg određenja vrste nadzornih aktivnosti koje Financijski inspektorat poduzima po službenoj dužnosti, predlaže u Zakon uvrstiti odredbu o provođenju neizravnog nadzora, a vrste nadzornih aktivnosti se terminološki usklađuju.

Umjesto dosadašnjeg zakonodavnog rješenja koje predviđa mogućnost izjavljivanja žalbe protiv rješenja iz članka 19. stavak 1. Zakona o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske, a o žalbi odlučuje Ministarstvo financija, odredbe o dvostupanjskom rješavanju predložimo zamijeniti odredbom kojom će pravo na žalbu biti isključeno, ali će strankama biti osigurana sudska zaštita u postupku pred upravnim sudom u skladu s člankom 105. stavak 1. Zakona o općem upravnom postupku i člankom 3. stavak 1. točka 1. Zakona o upravnim sporovima.

Obzirom da se rezultati u preventivnom djelovanju inspekcijских tijela mogu postići kroz neizravni nadzor, traženjem subjekata nadzora da dostave, radi pregleda i provjere usklađenosti sa zakonskim propisima i razvoja profila institucionalnog rizika, svoju poslovnu dokumentaciju i podatke, predlaže se Financijski inspektorat ovlastiti za provođenje ove vrste nadzora. Te aktivnosti predstavljaju polazište za razvoj pristupa temeljenog na riziku za izravni nadzor, posebno za planiranje ciklusa izravnog nadzora i za alokaciju resursa u obavljanju nadzora. Neke od očekivanih koristi od primjene načela temeljenog na riziku jesu efikasnost i efektivnost programa nadzora, a on se smatra i sredstvom za umanjeње rizika i veću osviještenost subjekata nadzora u pogledu posljedica neprovođenja zakona.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora, stoga što je usklađivanje posebnih zakona s odredbama Zakona o općem upravnom postupku jedan od uvjeta za zatvaranje pregovora s Europskom unijom u poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava.

V. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O FINANCIJSKOM INSPEKTORATU REPUBLIKE HRVATSKE S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

KONAČNI PRIJEDLOG

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O FINANCIJSKOM INSPEKTORATU REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 1.

U Zakonu o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/2008) u članku 12. stavak 1. riječ „neposrednim“ zamjenjuje se riječju „izravnim“.

U stavku 2. i 3. riječ „neposredan“ zamjenjuje se riječju „izravni“.

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„(4) Uz poslove izravnog nadzora, u svrhu primjene pristupa temeljenog na riziku i procjeni usklađenosti subjekta nadzora sa zakonskim propisima, Financijski inspektorat obavlja i neizravni nadzor pregledom prikupljenih podataka i dokumentacije dostavljene sukladno ovom Zakonu.“

Članak 2.

Iza članka 12. mijenja se naslov „Neposredan nadzor poslovanja“ i glasi: „Izravni nadzor poslovanja“.

Članak 3.

Iza članka 13. mijenja se naslov „Uvjeti za obavljanje neposrednog nadzora“ i glasi: „Uvjeti za obavljanje izravnog nadzora“.

Članak 4.

U članku 19. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Protiv rješenja iz stavka 1. ovog članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.“

Stavci 3., 4. i 5. brišu se.

Članak 5.

Članak 20. briše se.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

U stavcima 1., 2. i 3. članka 12. riječ „neposredan“ zamijenjena je riječju „izravni“ u odgovarajućem padežu radi terminološkog usklađivanja naziva nadzornih aktivnosti.

U članak 12. je dodan stavak 4. kojim se propisuje da Financijski inspektorat uz poslove neposrednog nadzora, u svrhu primjene pristupa temeljenog na riziku u provedbi nadzornih aktivnosti, obavlja i neizravni nadzor pregledom prikupljenih podataka i dokumentacije.

Članak 2.

Mijenja se naslov iznad članka 13. tako da glasi: „Izravni nadzor poslovanja“, radi terminološkog usklađivanja naziva nadzornih aktivnosti.

Članak 3.

Mijenja se naslov iznad članka 14. tako da glasi: „Uvjeti za obavljanje izravnog nadzora“, radi terminološkog usklađivanja naziva nadzornih aktivnosti.

Članak 4.

Članak 19. stavak 2. je izmijenjen tako da je pravo na žalbu isključeno, ali je strankama osigurana sudska zaštita u postupku pred upravnim sudom. Stavci 3., 4. i 5. se brišu jer su njima bile propisane odredbe vezane za žalbeni postupak.

Članak 5.

Članak 20. se briše jer je u članku 19. brisana odredba o mogućnosti izjavljivanja žalbe i s njom povezane odredbe.

Članak 6.

Članak 6. određuje stupanje Zakona na snagu.

VI. ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 12.

(1) Financijski inspektorat obavlja inspekcijski nadzor po službenoj dužnosti: neposrednim nadzorom koji ovlaštene osobe Financijskog inspektorata provode u prostorijama subjekta nadzora pregledom izvorne dokumentacije, praćenjem, prikupljanjem i provjerom podataka i saznanja iz drugih izvora.

(2) Neposredan nadzor iz stavka 1. točke 1. ovoga članka može biti redoviti ili izvanredan.

(3) Financijski inspektorat donosi godišnji plan nadzora u kojem utvrđuje raspored prema kojem će se odvijati redoviti neposredan nadzor.

Neposredan nadzor poslovanja

Članak 13.

(1) Subjekt nadzora dužan je ovlaštenim osobama Financijskog inspektorata omogućiti pristup sjedištu subjekta nadzora i ostalim mjestima u kojima on ili druga osoba po njegovoj ovlasti obavlja djelatnost i poslove u svezi s kojima Financijski inspektorat provodi nadzor.

(2) Subjekt nadzora dužan je ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata, na njezin zahtjev, omogućiti kontrolu poslovnih knjiga i poslovne dokumentacije te administrativne ili poslovne evidencije, u opsegu potrebnom za obavljanje nadzora.

Uvjeti za obavljanje neposrednog nadzora

Članak 14.

(1) Subjekt nadzora dužan je ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata osigurati prikladne prostorije u kojima je moguće neometano i bez nazočnosti drugih osoba obavljati nadzor.

(2) Subjekt nadzora dužan je na zahtjev ovlaštene osobe Financijskog inspektorata osigurati stručnu i tehničku pomoć te dati potrebna pojašnjenja važna za provedbu nadzora.

(3) Nadzor poslovanja ovlaštena osoba Financijskog inspektorata obavlja tijekom radnog vremena subjekta nadzora. Ako je zbog opsega ili prirode posla nužno, subjekt nadzora dužan je omogućiti ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata obavljanje nadzora i izvan radnog vremena.

Članak 19.

(1) Financijski inspektorat može subjektu nadzora rješenjem naložiti uklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u radu te poduzimanje radnji koje pridonose uspostavljanju zakonitosti i usklađivanju rada sa zakonima i drugim propisima, odnosno može ovlaštenoj banci ili drugoj ovlaštenoj pravnoj osobi naložiti da poduzme radnje kojima se uklanjaju nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekta nadzora.

(2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka subjekt nadzora može izjaviti žalbu Ministarstvu financija u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

(3) Žalba se dostavlja Financijskom inspektoratu koji je dužan žalbu dostaviti Ministarstvu financija u roku od dva radna dana.

(4) Žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(5) Subjekt nadzora može u žalbi iznimno zatražiti da Ministarstvo financija do konačnosti zadrži od izvršenja rješenje iz stavka 1. ovoga članka ako bi izvršenjem rješenja za njega mogla nastupiti znatnija materijalna šteta.

Članak 20.

O zahtjevu iz članka 19. stavak 5. ovoga Zakona Ministarstvo financija odlučuje rješenjem u roku od tri dana od primitka žalbe protiv kojeg nije dopuštena posebna žalba.

VII. MIŠLJENJA KOJE JE PREDLAGATELJ NACRTA PRIHVATIO

Tekst Nacrta prijedloga Zakona je u pogledu sljedećih odredaba usklađen s mišljenjem **Ureda za zakonodavstvo**:

U nenormativnom dijelu, u točki I. izbrisan je navod: "Narodne novine br. 85/2010-pročišćeni tekst", kao nepotreban.

Točkama III. i IV. međusobno je izmijenjen redoslijed radi usklađivanja s člankom 132. stavkom 1. Poslovnika Hrvatskog sabora.

Naslov TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O FINANCIJSKOM INSPEKTORATU REPUBLIKE HRVATSKE S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA označen je brojem V., te je na kraju dodan zarez i riječi „S OBRAZLOŽENJEM“.

Prihvaćen je prijedlog za ispravno označavanje Konačnog prijedloga Zakona, obzirom da prethodni naslov ne predstavlja naziv zakona, te je ispod točke V. navedeno: KONAČNI PRIJEDLOG, a u drugom redu ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O FINANCIJSKOM INSPEKTORATU REPUBLIKE HRVATSKE.

Naslov ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU označen je brojem VI.

U normativnom dijelu Konačnog prijedloga Zakona, prihvaćen je prijedlog da se Zakon zove Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske, radi usklađenja sa samim sadržajem Zakona obzirom da on sadrži samo jednu dopunu i to u članku 1. Slijedom navedenog, navodi naziva Zakona ispravljani su na svim mjestima na kojima se pojavljuju kako u normativnom, tako i u nenormativnom dijelu teksta Nacrta prijedloga Zakona.

U članku 1. riječi „novi članak“ zamijenjeni su riječju „stavak“ te je ispred navoda teksta stavka dodana oznaka stavka „(4)“. Naime, prihvaćen je stav da nije ispravno navesti „novi stavak 4“ jer članak 12. Zakona o Financijskom inspektoratu nije sadržavao stavak 4.

U pogledu mišljenja o Nacrtu prijedloga Zakona **Ministarstva uprave** kojim predlažu da se u članku 12. stavku 4. Zakona o Financijskom inspektoratu riječ „neizravni“ zamijeni riječju „posredni“, radi terminološkog usklađivanja s ostalim odredbama navedenog članka, prihvaćen je stav o potrebi terminološkog usklađivanja naziva nadzornih aktivnosti, međutim ne na predloženi način.

Naime, u Nacrtu prijedloga Zakona predložena je izmjena članka 12. Zakona o Financijskom inspektoratu na način da se u ostalim odredbama navedenog članka, odnosno stavcima 1., 2. i 3. riječ „neposredan“ zamijeni riječju „izravni“ u odgovarajućem padežu, te u dodanom stavku 4. tako da glasi: „Uz poslove izravnog nadzora, u svrhu primjene pristupa temeljenog na riziku i procjeni usklađenosti subjekta nadzora sa zakonskim propisima, Financijski inspektorat obavlja i neizravni nadzor pregledom prikupljenih podataka i dokumentacije dostavljene sukladno ovom Zakonu.“

Ovo stoga što smatramo da su nazivi „izravni/neizravni“ primjereniji za označavanje vrsta nadzornih aktivnosti, da iste izraze koriste i druga nadzorna tijela, a također se koriste i u stručnoj terminologiji. Osim toga, izraz „posredni“ upućuje na posredovanje, a takva terminologija u poslovima nadzora nije prikladna.

VIII. MIŠLJENJE KOJE PREDLAGATELJ NACRTA NIJE PRIHVATIO

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija predložilo je da se uz Prijedlog Zakona sačini Izjava o usklađenosti i Usporedni prikaz podudaranja odredbi Prijedloga zakona s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe, budući da se radi o usklađivanju s člankom 37. Direktive Europskog parlamenta i Vijeća 2005/60/EZ o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma.

Navedeni prijedlog se ne prihvaća iz razloga što su prilikom donošenja Zakona o Financijskom inspektoratu, odredbe istog, u potpunosti usklađene s člankom 37. navedene Direktive u pogledu definiranja djelokruga, nadležnosti i ovlasti Financijskog inspektorata, dostavljanja podataka na zahtjev Financijskog inspektorata te privremenog oduzimanja predmeta i dokumentacije.

Članak 1. Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Financijskom inspektoratu odnosi se na dopunu članka 12. Zakona o Financijskom inspektoratu kojim se definira način obavljanja nadzora, što nije predmet usklađivanja s navedenom Direktivom odnosno s pravnom stečevinom Europske unije.

Predloženom dopunom članka 12. Zakona o Financijskom inspektoratu samo se precizira odredba o vrsti nadzora koji provode inspektori Financijskog inspektorata sukladno svojim ovlastima, a ne o sadržajnom usklađivanju s člankom 37. Direktive. U obrazloženju Prijedloga Zakona je i navedeno da je taj stavak Zakona u skladu s člankom 37. Direktive, a ne da se vrši usklađivanje s istim.

Ipak, radi izbjegavanja mogućih nejasnoća s tim u vezi, u točki II. pod naslovom OCJENA STANJA I OSNOVNIH PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI brisan je dio obrazloženja predložene dopune Zakona u kojem stoji kako je predložena promjena u skladu s odredbom članka 37. Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. godine o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma.